

Luomufoorumin työpajat

Luomutuotannon lisääminen ja luomutilojen kehittäminen

Brita	Suokas	Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Marja	Suutarla	ProAgria Keskusten liitto ry
Arja	Korhonen	Savonia ammattikorkeakoulu oy
Minna	Impola	Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Kaisa	Kuoppala	Luke
Mirja	Riipinen	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Aura	Lamminparras	ProLuomu

1. Mitä onnistumisia on saavutettu?

- **Luomukorvaus** on jo saavutettu, pitänee varmistaa, että se pysyy edelleen
- **Luomuvalvonnasta** pakollisesta rutiinista vahvuudeksi kotieläintiloilla
 - Kysytty mitkä valvonnasta vaikeita eri organisaatioilta ja tahoilta; tehtiin dokumentteja ym. lääkitys, varastokirjanpito ym.
 - Voitaisiin tehdä suoramyynänti –ja jatkojalostustiloille_ todellisen tarpeen löytäminen tärkeää
 - Pitää tehdä yhteistyössä, yhteisesiintyminen asian puolelta
 - Kouluttaminen, apuvälineiden luominen yrittäjille
 - Puuttuu maatilatasolla pienjalostusta tukevat asiantuntijat
 - Voisi olla pysyvää, eikä pelkästään hankkeen toiminnan ajan
- **Lammastalous** nousussa, onko markkinoita
- **Luomumaitotuki** koulumaitoon
- **Arvoketjut**; tiedetään mitkä ovat luomumarkkinat ja mitä kauppa tarvitsee, ketjun välinen yhteistyö
 - Ketjuyhteistyön kehittäminen edelleen -> Keski-Euroopan mallien hyväksikäyttö
- **Valkuaisrehut**
 - Rakennettu viljelijäosuuskuntia ja –yhteistyötä valkuaisrehujen saattamiseksi etelän tuottajilta maitoalueelle
 - Saatiin rehufirmat tekemään kotimaista rehua Kotkassa ja Liperissä, Utajärven lisäksi
 - Farmarin pörssi- luomurehujen välitykseen
- **Nettikoulutus**
 - avoin yliopisto kaikki halukkaat voivat osallistua
 - asiantuntijoiden tehokas käyttö
 - JAMK:n Biotalousinstituutin [luomutuotannon verkko-opinnot](#) (5 op, avoin amk)
- **Luomusiementuottaja** -yhteistyön rakentaminen ja aktivointi -> siementuotannon lisääminen ja tarvitaan lajikekoetoiminta
- **Luomusika –ja broilerketjujen rakentaminen** -> toiminnan vakiinnuttaminen

1. Mitkä ovat keskeisimmät kehittämiskohteet

- **Luomutuotteiden jalostusasteen kehittäminen**
- **Luomulainsäädäntö esim. luomukorvauksen ehdot**; pitää olla mahdollista että voi toteuttaa kotieläintuotantoa ilman kotieläintuotantovaatimusta seuraavalla kaudella otettava esiin; Pohjois-Savon opinnäytetyö
 - Tekeillä asetus, jossa elintarvike ja rehupuolella hyönteisten käyttöä elintarvikkeeksi, ovatko hyönteiset eläinvalkuaista -> säädökset haasteelliset
 - Kala ei ole maataloustuote esimerkkinä
 - Hyönteiset pitäisi olla luonnonmukaisesti tuotettuja, mitä aiheuttavat vapaaksi päästyään
 - Kanoille voisi ratkaista ruokintaongelmia
 - Kouluttamista; eläinlääkäreille
 - Tarkastusten neuvonnallisuuden palauttaminen
 - Turhat säädökset pois
 - Matalan kynnyksen hankkeet, jotta luomuun siirtyminen helpottuu -> koulutushankkeissa on yleensä huomioitu
- **Luomutuottajien lisääminen** alueellisilla hankkeilla (Pohjois-Savoon ja Keski-Suomeen)
 - Karjatiloja; maitotilojen samanaikainen siirto luomuun, karjatilaille ja pihvivasikkapuolelle jatkokasvatusta omaan maakuntaan
 - Leipäviljan ja rehun tuotantoa sekä tilojen välistä yhteistyötä, -koneita, -markkinointia, viljelytekniikkaa, benchmarkausta, talouslaskelmia
 - Tiedon siirtoa vanhoilta nuorille
 - Kouluttamista ja tiedon jakamista
- **Tiedon siirto ja kokoaminen**
 - Käytössä luomutiedon kokoamiseen luomu.fi- sivut, luomuwiki -> käytön tehostaminen ja yksinkertaistaminen
 - Viljelijän tiedon siirron helpottaminen; mobiiliablikaatiot
 - Tarvitaan tieteellisen tiedon popularisointia
 - Viljelijöille neuvo2020 -palveluiden markkinointi; luomuun siirtymistä ym. Voidaan tehdä Neuvo2020 -rahoituksella
- **Luomukasvatusta päiväkodista lähtien**;
 - Luomukoulutuksen lisääminen, ammattikorkeaan agrologipuolella ei ole mitään pakollista luomusta, myös yliopistosta voi valmistua ilman luomukursseja
- **Luomututkimusta**; etenkin ympäristötutkimuksen edistäminen, neuvonnan ja tutkimuksen tiiviimpi yhteistyö, valkuaisruokinta yksimahais -puolella-> tarvitaan tutkimustakin, mistä saadaan luomuaminohappoja

- Kehittämiskohteet **maanrakenne- ryhmä**
 - Tietoa ja osaamista viljelijöille ja muille
 - Tiivistymisen välttämiseen; peruskuivatus kuntoon
 - Viljelykiertoihin syväjuurisia kasveja
 - Negatiivisen kierron katkaiseminen ; tiivistyminen- kosteampaa- isot koneet –salaojien
 - Hivenravinteiden määrät ja suhteet
 - Kivennäismaiden ravinteiden varastointikyky
 - Vedenläpäisykyvyn seuranta ja mittaaminen
 - Kasvinviljelyn ja kotieläntuotannon integraatio
- Onnistumisia
 - Luomun perusajatus lähtee maanviljelystä – leviää laajempaan tietoisuuteen
 - Yhteistyö tavanomaisten ja luomuviljelijöiden kesken
 - Viljelykierto
 - Osmo –hanke
 - Viljavuuspalvelun valikoimaan multavuus (hehkutuskevennys)

Hyviä käytäntöjä

- Lappio käteen ja pellolle kaivamaan kuoppia 15 min /kuoppa
- Puhutaan viljelijöiden kieltä
- Ohjevideoklipit viljelijöille salaojapiikki tiivistymisen mittaamisen , veden läpäisytesti pohjattomalla kattilalla, lapiollisen matomäärä, sinappitesti
- Koulutus ja pienryhmät
- Kasvinvuorotus
- Vesitalouden kunnossa pitäminen
- Orgaanista ainesta peltoon
- Hivenravinteiden suhteiden kunnostus
- pari-pyörät

Mihin tilalla keskitytään tilalla ja millainen yhteistyöverkosto tilalla on

- Yhteistyön vahvistaminen muiden luomuviljelijöiden kanssa
- Osuustoiminta –ajatuksen edistäminen
- Ammattitaidon kehittäminen; maan hoito, rikkakasvien hallinta, kasvinsuojelu
- Tuotteiden brändäys
- Byrokratian keventäminen

Onnistumiset

- Maidon jalostus, tuotevalikoima, riittävästi asiakaskuntaa, valio on tukenut luomumaidontuottajia
- Nykyisin alettu ymmärtämään yhteiset päämäärät ja vastakkaiasettelu vähentynyt ja vuoropuhelu lisääntynyt
- Luomumerkin tunnettuus on kasvanut ja luomusta puhutaan, kauppa aktivoi myyntiä, yleistajuista tietoa luomutuotannosta kuluttajille tuotetaan
- Kuluttajien luottamus luomuun on korkealla tasolla
- Luomutilojen suhteellinen osuus kasvaa ja tuotanto on kannattavaa

Hyvät käytännöt

- yhteistyötavat, tiedon välitys
- Kunnan tasolla tehtävä yhteistyö tärkeää
- tutkimus –kehittäminen , koulutus jo hyviä käytäntöjä
- Tuotteille kasvot merkittävä

Tietoa

Piia Lehmuskoski ministeriö tukiasiat

Eviralle kolmevuotta rahaa, neuvotaan elintarvikealan pk- yrittäjiä, yrityksen aloittamisesta, vaatimusten hahmottamisesta, riskien hallintaa

- Elintarvikealan neuvontaa uudistetaan -> googleta, Tina Läikkö, Pirjo Korpela, pk.neuvotan@evira.fi